

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/338

Saksbehandler:
Lillian Rognstad

Dato: 29.10.2014
Arkivkode:
326.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Barne- og ungdomsrådet	10.11.2014
Barne- og ungekomiteen	11.11.2014
Bydelsutvalget	20.11.2014

VB9 Digital mobbing

Sammendrag:

I saken redegjøres det for arbeidet for å forebygge digital mobbing blant barn og unge i bydelen, samt hvilken kompetanse og ressurser som finnes hos bydelens ansatte.

Bakgrunn for saken:

Saken er svar på følgende verbalvedtak fra behandling av budsjett 2014:

VB 9 Digital mobbing blant barn og unge

«Digital mobbing er blitt et økende problem for barn og unge. Dette er også et økende problem i bydelen. Tradisjonell mobbing er vanskelig nok å oppdage, men mobbing på nett og i sosialmedier er ofte enda mer skjult. Derfor er det svært viktig at de som jobber med barn og unge har den kompetansen og de verktøyene som skal til for å oppdage denne typen mobbing. Bydelsutvalget ber direktøren komme tilbake med en sak om hvordan det i bydelen arbeides med digital mobbing og forebygging av dette. Bydelsutvalget ber om at saken også inneholder en redegjørelse om hva som finnes av kompetanse og ressurser innen dette feltet i bydelen og hvordan disse kan styrkes og videreutvikles».

Saksframstilling:

Kort om fenomenet digital mobbing

I takt med fremveksten av teknologisk utvikling får vi også nye problemstillinger og utfordringer i arbeidet med barn og ungdom. Et av områdene som kanskje i aller størst grad bidrar til å definere vår tid er internett. Og hvor vi ser en utvikling som går så fort at en hel generasjon faller utenfor når krav til kompetanse endres. I tillegg til at selve tilgangen til internett endres (fra datamaskiner til ipad og mobiltelefoner), ser vi også en rask endring i bruksområder. I starten var internett et kommunikasjon og informasjonsmedium. Nå har internett også blitt en del av den sosiale sfæren med Facebook, Instagram, YouTube og Snapchat. Og det er ungdomskulturen som i størst grad er pionerer på dette området. Når det ene programmet er på vei inn i ungdomsmiljøet er allerede et annet på vei ut. I takt med dette oppstår nye problemstillinger i henhold til hvordan vi forstår sosiale relasjoner. Fra den fysiske interaksjonen i det sosiale rom, oppstår en ny sosial arena. En arena uten kropp, ansiktsuttrykk og sosial nærhet. Det er også en arena hvor voksne ikke har samme tilgang til

som før. Ved etableringen av en ny sosial arena oppstår det nye måter å samhandle på, nye møtesteder og nye relasjoner. På godt og vondt.

De fleste som mobbes blir mobbet utenfor nettet. Det er imidlertid en økning i antall unge som blir mobbet på nett, og spesielt jenter er utsatt. De fleste blir mobbet gjennom en skolerelasjon.

Det spesielle med digital mobbing, er at mobberen slipper å stå ansikt til ansikt med offeret. Man mister dermed den naturlige reguleringen som oppstår dersom man står fysisk overfor noen som man ser blir lei seg. Det ligger en slags ansvarsfraskrivelse i å mobbe noen mens man sitter trygt hjemme i sin egen stue, og grensene for hva man kan tillate seg å gjøre flyttes. For den som blir utsatt for digital mobbing, er det vanskelig å slippe unna. Mobbingen er ikke avhengig av tid og sted - det er ingen friområder og pauser fra mobbingen.

En ny form for sosial ekskludering er å unngå å gi «likes» på innlegg eller bilder. Da sier man ingenting direkte, men viser indirekte at vedkommende er på utsiden av det sosiale fellesskapet. Det er noen risikofaktorer som øker sannsynligheten for at et barn eller ungdom mobber andre på nett. Ungdom som er mer risikosøkende, og/eller de som blir mobbet selv (Elisabeth Staksrud, KRÅD konferanse 23.10.14).

Hva kan vi voksne gjøre for å forebygge?

En av viktigste områdene vi kan bidra til å påvirke ungdommene på er gjennom samhandling og relasjonsbygging. Ved å opparbeide gode og trygge relasjoner med ungdommene vil man kunne bidra til å forebygge mobbing på nettet. Det er stor sannsynlighet for at de som mobber andre for eksempel i skolegården, fortsetter denne atferden på internett. Gjennom relasjoner i møte med ungdommene er det viktig å prate om disse temaene, og jobbe med holdninger. Og dersom man kan bidra til gode holdninger for øvrig vil det også bidra til å redusere mobbing, sjikanering og overgrep på nettet.

Likevel er en av de vanskeligste utfordringene med mobbing på nett, at det er en arena hvor voksne sjeldent befinner seg. På den måten er det lite konsekvenser for ungdommer som mobber på nett. De sosiale nettstedene som Instagram, Facebook og Snapchat er arenaer hvor ungdommene ofte får være alene. Foreldre og andre voksne nær ungdommen er ofte flinke på å spørre om hvordan det går på skolen, være med på skoletur, interessere seg for hvilken venner man har og er opptatt av fritidsaktivitetene ungdommene deltar i. Det er derfor viktig at ansatte som jobber med barn og unge i størst mulig grad deltar aktivt i sosiale medier, slik at tendenser til digital mobbing kan fanges opp.

Barn og unge med god sosial kompetanse, står også sterkere rustet til å håndtere den digitale verden – enten ved å stå imot og sette grenser for seg selv ved mobbing, eller ved å være gode rollemodeller for andre. Derfor er det av stor betydning at det jobbes med sosial kompetanse allerede fra barnehagealder. I barnehagene jobbes det kontinuerlig med forebygging av tidlig mobbeatferd. De voksne har en svært viktig rolle, ved å forsterke positiv atferd, lære barna å vise omsorg for andre og å motvirke utenforskap. Tidlig mobbeatferd må tas på alvor, derfor er kompetanse hos de ansatte som arbeider med barn og ungdom viktig.

I alle tilbud i regi av ungdomstiltakene er relasjonsbygging en bærebjelke i arbeidet. Å etablere relasjoner til barn og unge, er det beste verktøyet for å nå inn til både de som

mobber og til de som er utsatt for mobbing, det være seg direkte mobbing eller på nett. Ungdomstiltakene vil i løpet av første halvår 2015 utvikle et kartleggingsverktøy, samt rutiner ved mistanke om mobbing (direkte og på nett). Dette er nedfelt i Ungdomstiltakenes strategiske plan, og bygger på bydelens strategiske plan som sier at alle barn i bydelen skal ha trygge og utviklende oppvekstvilkår.

For å forebygge digital mobbing, må barn og unge få kunnskap om konsekvenser ved mobbing på nett. Skolen er en viktig arena å drive denne kunnskapsformidlingen. Skolene har ulike antimobbeprogrammer de har implementert i skolehverdagen. De fleste skolene gjennomfører i tillegg årlig en kampanje mot mobbing, inkludert mobbing på nett. Kampanjen «Bruk Hue» kommer inn med særskilt kunnskap om temaet og har undervisning for elevene (<http://brukhue.com/>). Om kvelden holdes foredrag for foreldre om samme tema. Videre er bydelspolitiet inne på skolene for å snakke om mulige straffbare konsekvenser ved mobbing på nett. Straffeloven har flere bestemmelser som kan brukes ved sjikane og krenkelser på nettet. Dette gjelder spesielt trusler, seksuelt relaterte meldinger eller uønsket seksuell oppmerksomhet.

Kompetanse og ressurser på tema

Bydelen har satt både mobbing og digital mobbing på dagsorden over lang tid. Gjennom ulike seminarer, kurs og konferanser, har ansatte deltatt for å styrke sin kompetanse på feltet. I regi av Salto deltok ansatte fra ungdomssektoren senest denne måneden på en konferanse hvor tema var nettopp digital mobbing.

Barne- og ungdomsavdelingens årlige høstseminar i 2013 hadde som tema «Barns trivsel – voksnes ansvar», og bygget på regjeringen Stoltenbergs «Mobbemanifest 2011-2014». Digital mobbing var ett av flere temaer som ble berørt under seminaret. 100 ansatte deltok, fra alle tjenester til barn og unge i bydelen. Videre har det vært avholdt tverrfaglige fagdager knyttet til temaet.

Oppsummering

Den beste måten å forebygge digital mobbing og mobbing generelt, er å satse på nære relasjoner til barn og unge, enten det er i hjemmet, i skolen eller på fritidsarenaer. Det at de voksne er oppdatert på sosiale medier og følger med gjør det lettere for barna og ungdommene å snakke med voksne om sitt liv på nettet.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Marius Trana
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift